

SZALAY GÁBOR – SZALAY ZSÓFIA – HONFI LÁSZLÓ

Eszterházy Károly Főiskola, Sporttudományi Intézet, Eger

College of Eszterházy Károly, Sport Science Institute, Eger

E-mail: szalay@ektf.hu

A KÉTCIKLUSÚ TESTNEVELŐ TANÁRKÉPZÉS ELŐZMÉNYEI ÉS TAPASZTALATAI AZ ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLÁN

THE HISTORY OF PE TEACHERS TRAINING AND THE EXPERIENCE OF THE TWO-CYCLE PE TEACHER TRAINING IN THE ESZTERHÁZY KÁROLY COLLEGE

Összefoglaló

Az Eszterházy Károly Főiskolán 1948 óta folyik testnevelő tanárképzés. 2006-ban a kétciklusú tanárképzés keretében, először a testnevelő – edző alapszakot akkreditáltatta a főiskola Sporttudományi Intézet, majd 2009-től a második ciklust is sikerült akkreditáltatni, és elindítani a testnevelő tanár mesterképzésben is elindult a főiskolán.

A képzési struktúra átalakítása együtt járt a kreditrendszer általánossá válásával. A két új rendszer bevezetése alapjaiban változtatta meg a hallgatói létet, képzést, diplomaszerezési feltételeket.

Tanulmányunkban arra keressük a választ, hogy a kétciklusú rendszer beváltotta-e a bevezetésével elvárt előnyöket.

Kulcsszavak: tanárképzés, testnevelő, tanterv, ciklus, kredit

Abstract

Between 1948-2008, through 60 years, PE teacher training was going on Eszterházy Károly Főiskola. The paper reviews the training plans used in the course of the education, the laws creating them, orders other documents.

The change of the training construction from the half-period until the two-subject training, the numbers of lessons and the increase of the number of the taught objects characterize it the training continuous that of getting modernized, his constant alignment to the social requirements.

Onto the primary schools' top division the training structure meeting the claims of the public education the best took shape with the 1964 transformation of happening teacher training. The academic specialisation pair made the teachers' most economical application possible in the schools. The content of the training prepared the listeners for the high-level education of their special

subject and the respect of the psychological, pedagogic, biological features of the age group, his characteristics in the school work.

Keywords: physical education, teachers training, documents of PE teachers training.

Bevezetés

Az Eszterházy Károly Főiskolán, a megalakulása óta, folyamatosan képzünk testnevelő tanárokat és sportszakembereket. A kezdeti években csak úgy, mint a többi szakon a testnevelő tanárképzésbe is az útkeresés időszaka volt. Többféle képzési idővel, szerkezettel, tantervvel próbálkozott az általános iskolai tanárképzés, mire kialakult egy viszonylagos stabilitás ezen a területen.

A kétszakos, 4 éves az általános iskola felső tagozatára képeztünk szaktanárokat. A képzés magas szintű szakmai tudással és a korosztály megfelelő pedagógiai, pszichológiai szakmódszertani ismeretével felvértezett tanárokat biztosított a közoktatásnak.

A kétszakos képzés nagyon jó elhelyezkedési lehetőséget biztosított végzett hallgatóinknak, a két szak biztosította a megfelelő óraszámot, rugalmasan lehetett kezelni az iskolai leterhelést, a több területen is felkészített tanárok széles körűen részt tudtak venni az iskolai munkában.

A rendszer 1975-től 1986-ig működött egy viszonylag stabil szerkezetben. A változást a Bolognai folyamat néven ismerté vált felsőoktatás átalakítása változtatta meg, gyökeresen.

A klasszikus főiskolai képzést, követelményeket, tanulmányi rendet, hallgatói jogokat érintő kisebb-nagyobb változtatások folyamatosan jelen voltak a felsőoktatásban, de a teljes rendszert érintő a régi rendszertől alapjaiban eltérő változást a többciklusú képzés bevezetése jelentette.

A testnevelő tanárképzés tantervi változásai az Eszterházy Károly Főiskolán (1976–2006)

1976-os tanterv

Megjelent a választható, kötelezően választható tárgyak köre, hat tárgyból kellett egyet választani a képzés során. Egerben ez a tárgy gyógytestnevelés lett.

Fontos változás, hogy megjelenik a fél csoportos foglalkozás fogalma, több tárgynál, a 20–24 fős csoport létszám helyett, 10–12 főre kellett, lehetett bontani a csoportokat. Egy hallgatóra több idő jutott az órán, ez jobban megfelelt a gyakorlat-centrikus feladatok megoldásának.

A szakképzésben résztvevők választott sportágukban középfokú edzői minősítést kaptak (**1. táblázat/Table 1**).

Az 1984-es tanterv

Az általánosan képző tárgyak újabb teret nyertek, óraszámuk a 8 félév alatt heti 8–13 óra között változott. Eléret a teljes képzési óraszám közel egyharma-

dát.(1083óra) Pozitívumként kell megemlíteni, hogy ekkor került bevezetésre a hat féléves általános testnevelés. A fenti óraszámából 180 óra.

Szakos képzésben 1101 órában folyt a képzés, ez újabb növekedés, jól sikerült tartalommal is megtölteni.

A tanterv tartalmi része nem előzmény nélküli, z 1964-es óratervhez sokban hasonlít, de több lényeges változást is tartalmaz.

Főbb változások:

1. Háromra nőtt a terepgyakorlatok száma, bevezetésre került a természetjárás, tájékozódási futás tábor.
2. A testkultúra elmélet blokkban: testnevelés és sporttörténet, testnevelés elmélet-edzéselmélet, sportszervezés tantárgyak kerültek, összesen 135 órában.
3. Az orvosi tárgyakat négy féléven át anatómia, élettan, sportélettan, biomechanika tantárgyak keretében tanulták, 75 órában.
4. A gimnasztika külön tárgy lett, korábban a sporttorna keretében szerepelt az anyaga. Összesen 45 órakerete volt, ebből 15-öt a ritmikus sportgimnasztikára kellett fordítani.
5. A játékok egy blokkba kerültek, mozgásos játékok – sportjátékok elnevezéssel. A képzés időtartama mindegyik területen 45 óra lett, ez előrelépés a korábbiakhoz képest. Iskolai és népi játékok, labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, röplabda került a programba, összesen 225 órában.
6. Külön szerepelnek az egyéni, vagy alapsportágak a tantervben, az atlétika és a torna 6 féléves tantárgyként 105–105 órát kapott, az úszást három félév alatt 75 órában tanulhatták.
7. Igazán lényeges változás a Kötelezően választható kollégium bevezetése volt. Ez volt az első igazán választható terület, a főiskolai testnevelő tanárképzés történetében. A hallgatók a már tanult sportágak közül 2-t választottak, ezeket még két féléven keresztül tanulták. További választékot jelentett annak a lehetősége, hogy egy, az adott intézmény lehetőségeit kihasználó tárgyat lehetett felvenni a választható tárgyak közé. Egerben ez a kondicionális képességek fejlesztése és a teniszezés lett.
8. Megváltozott a testnevelés tanításának módszertana, önálló tantárgyként szerepel, két félév alatt 45 órában. Iskolai gyakorlatot a gyakorlóiskolában két félévet jártak, heti kettő, illetve három órában. (Ez csak a testnevelés, iskolai, pedagógiai, napközis, úttörő stb. gyakorlat még több is volt.)
9. A fiúk és a lányok ugyan azt a képzést kapták, korábban volt némi különbség, a lányok labdarúgást, a fiúk művészi tornát nem tanultak **(2. táblázat/Table 2).**

1991-es tanterv

A korábbi tantervekhez képest néhány nagyobb változást is hozott az új tanterv. A változások főbb kiváltó okai:

- a kezdeti, kreditrendszer előkészítő, tanegység-rendszer bevezetése,
- a választható tárgyak körének bővítése,
- a szigorlatra vonatkozó szabályozás változása,
- a TF akkori tanegység-listájának minél szélesebb körű lefedése.

Ezek eredményeként a tantárgyak köre jelentősen bővült, 23-ról 37-re, a választható tárgyak száma 3-ról 9-re, az összes heti óraszám 83-ról 97-re, összes órában számolva 1312-ről 1430-ra. Növekedett a testnevelés módszertana és a tanítási gyakorlatra fordítható idő is 9-ről 10 órára. Ez csak a testnevelésben módszertanra fordított, tanórák keretében eltöltött időt jelenti, iskolai gyakorlat még egyszer két hét és egyszer egy hónap, iskolában, megszabott feltételekkel és feladatokkal eltöltött időt is tartalmazott.

Egerben a szakmódszertanos kollégák, azon túl, hogy 2 féléven át szemináriumon is képezték hallgatónkat, az előadások mellett, a gyakorlóiskolai csoportos napon is részt vettek. Az iskolai gyakorlatok és a szakmódszertani tanulmányok végén, a 8. félévben vizsgatanítással zárták le módszertani tanulmányaikat.

Legnagyobb előrelépés a tantárgyválaszték bővítése. Sikerült elérni, hogy a főiskolai tantárgykínálat közelítsen TF által tanított tantárgyak köréhez. Új elemként megjelent kötelező tárgyak között a sportpedagógia, sportpszichológia, sportélettan. Választható tárgyak között szerepelt a sportszociológia, a sportegészségtan, tenisz, küzdősportok. Ezek sem szerepeltek addig a főiskolai testnevelő tanárképzésben. A választható tárgyak 12 tanegységéből nyolcat kellett teljesíteni.

Kiseb változás, a gimnasztika óraszama eggyel növekedett és a 4–5. félévről a 2–3. félévre került. Az atlétika és a torna egységesen hat féléves lett, félévente heti 1-1 órában, a hatodik félév végén szigorlattal.

Az úszás, a röplabda és a labdarúgás óraszama eggyel növekedett.

A változásokkal egységesebbé, áttekinthetőbbé, logikusabbá vált a képzési szerkezet. A képzés tartalmában, az új tárgyak, óraszámok, szerkezet miatt, is lényegesen több új ismeret került tanításra.

Ez a tanterv viszonylag sokáig maradt érvényben, a tanítási gyakorlat óraszama csökkent eggyel és a 7–8. félévről a 6–7. félévre került, a testnevelés módszertana egy órával növekedett 2001-ben. Egyébként a terv változatlan maradt.

A főiskola programja az egy szakos tanárképzéshez 120 óra (munkaegység) szakos képzést és 74 óra (munkaegység) tanári mesterségképzést rendelt. Ez összesen 194 óra. A megvalósításban a testnevelés tanszéken 87 szaktárgyi óra, 10 óra szakmódszertan kontaktórárt tartottunk meg. Ehhez kapcsolódik tanórán kívüli követelménként a három szakmai terepgyakorlat összesen 6 munkaegysége, 3x1 hét tábor, valamint a sportszakmai gyakorlat 6 munkaegysége, ami hat félév edzésátogatást jelentett, heti minimum két edzéssel. Tanórán kívüli 15 munkaegységet adott a szakdolgozat elkészítése. Ez összesen a 74 óra általános és tanári mesterség óraszámával mindösszesen 190 óra (**3. táblázat/Table 3**).

A 2003-as tanterv

Az utolsó, testnevelő tanárképzésnek készült tanterv 2003-ban lépett életbe. Az előző erényeit megtartva, lényeges hangsúlyeltolódások kerültek bele. A tanterv-átalakítás okai közt a lényegesebbek:

- a kreditrendszer alkalmazása,
- a választható tárgyak körének bővítése,
- a helyi lehetőségek jobb kihasználása
- a módszertan és a tanítási gyakorlat átalakítása.
- a szigorlatra vonatkozó szabályok megváltoztatása.

A kötelező tanegységek száma lecsökkent, kontaktórában számolva 97-ről 66-ra. A választható tárgyak köre tovább bővült, 32-ből kell teljesíteni a szükséges 24 kreditet. A kredit „takarékoskodás miatt a tanórán kívüli kreditek száma lecsökkent, csak a kötelező 15 kreditű szakdolgozat maradt meg. Hogy több kontaktórát tarthassunk a sportszakmai gyakorlat és a három terepgyakorlat aláírással zárt, nem adott kreditet, így a meghatározott képzési kreditkeretet nem terhelte.

Így a kontaktórák száma meghaladja az 1450-et a képzés folyamán.

Véleményünk szerint a két utóbbi tantervünk biztosította hallgatóink számára, a megfogalmazott célt, miszerint az általános iskola felső tagozatában eredményes testnevelő tanárok legyenek, tanulmányaik képessé tegyék őket a 10–14 éves korosztály egészséges életmódra nevelésének (**4. táblázat/Table 4**).

2006-os BSc+MA program

Az osztott képzés alapozó programjában 130 vagy 180 kredit teljesítésével lehet diplomát szerezni. Ez kontaktórában számolva 109 vagy 159 óra. A különböző értékek magyarázata a kreditszám nem minden esetben egyezik meg a heti óraszámmal, valamint a minor szak 50 kreditje miatt a főszacon ennyivel kevesebb kreditet kell teljesíteni. A konkrét óraszámokat a későbbi elemzésnél mutatom be.

A tanári végzettség megszerzéséhez még egy 4+1 féléves mesterképzésben kell tovább tanulni a szakmai ismereteket és a tanári képzettséghez szükséges ismereteket. A különböző előtanulmányok szerint a szakterületi képzésben 30 – 40–50 kredit teljesítése kötelező, melyhez társul a tanári modul 40 tanórai és gyakorlóiskola kredit és a 30 kreditű egy féléves összefüggő tanítási gyakorlat.

Az osztott képzés a korábbiaknál hosszabb képzési időt, 11 félévet jelent (10 félév tanulmányi +1 félév iskolai gyakorlat), összességében magasabb óraszámot biztosít a képzéshez.

Jelen tanulmányunkban csak az osztott képzést reprezentáló képzési struktúrákat tekintjük át a képzésre fordítható óraszámok, gyakorlati és elméleti ismeretek szempontjából. A Bsc képzésben 180, 130 és 50 kreditű programok, a hozzájuk tartozó Mesterképzés programjaival társítva vizsgáljuk, és hasonlítjuk össze a korábbi tanárképzési programok képzési terveivel (**5. táblázat/Table 5**).

A képzési terv, a képesítési követelményeknek megfelelően, komoly változásokat hozott a korábbi tantervekhez képest. A képzés szerkezetének megváltozása a tanterveket is kétszintűvé tette. Az alapképzésbe nem került be tanári képzést biztosító tantárgy, néhány kivételtől eltekintve, a mesterképzésben pedig többnyire a szakmai módszertan és a tanári képzés általános tárgyai szerepelnek.

A tanári képesítés megszerzéséhez többféle program alapján juthatnak elhallgatóink.

BSc variációk: Az egyszerűség kedvéért a képzésre jellemző kreditszámmal különböztetjük meg a lehetőségeket.

1. 180 kredit. Az alapképzés alapértelmezett képzése. A felsőoktatásba testnevelő- edző szakra felvettek, testnevelő szakirányt választók, a mesterképzésben a testnevelés mellé nem tanárszakot választók. A 6 félév alatt 149 kontaktórában tanulnak a testnevelői ismereteket és általános értelmiségi képzés tantárgyokat. A korábbi képzésekhez képest megfigyelhető a nagyszámú „orvosi” tárgy megjelenése, és az általánosan képző tárgyak magas óraszámú. Ez utóbbi a tanári képzést megalapozó tárgyakkal együtt 40 órát jelent. A 109 szakmai órából 51 óra testgyakorlatokkal foglalkozik, 56 óra szakmai elmélet és 2 óra szakmai módszertan óra. A főiskolai tanárképzés történetében még nem volt olyan, hogy a testgyakorlati tárgyak óraszámát meghaladja az elméleti órák száma.
2. 130 kredit. A testnevelő – edző alapszakon, testnevelői szakirányon tanulók, akik második tanári szakot 50 kredites képzésben tanulók programja. Mesterképzés végére testnevelő tanár – X szakos tanár diplomát szereznek a hallgatók. A második szak ismereteinek 50 kreditje a testnevelői képzésre fordítható 180 kreditet csökkenti. Óraszámában számolva testnevelői ismeretekre az általános képzéssel együtt 104 óra fordítható. Általános tárgyak 22 óra, testgyakorlati órák 42 óra, szakelméleti órák 38 óra + 2 óra módszertan.
3. 50 kredit. Valamely más alapszakon tanulók testnevelői alapképzése, „minor” szak. Mesterképzésben X szakos tanár – testnevelő tanár végzettséggel zárul. Testnevelői ismeretekre 24 testgyakorlati és 20 óra szakmai elméleti órát fordítunk. A fennmaradó 6 kredit a táborokra (sí-, vízitábor, természetjáró és tájfutó tábor) fordított idő.

Az alapképzés követő mesterképzés hivatott kialakítani a tanári képességeket és a szaktanári ismerteket jó esetben két tanári szakon vagy egy tanári és egy második nem tanári szakon.

A testnevelő tanári mesterszakon, az alapképzésre épülve, különböző kredit illetve óraszámú tanúlnak tovább a tanárjelöltek.

Mesterképzési programok. Hasonlóan a BSc programokhoz a képzésre jellemző kreditszámmal nevezzük meg a különböző lehetőségeket.

1. 50 kredit. A BSc képzésben a testnevelést 50 kreditben tanuló TTK-s főszakos hallgatóknak. 25 óra testgyakorlatok elmélete és oktatásuk

- módszertana, 14 óra testneveléshez kapcsolódó elméleti óra, 8 óra testnevelés módszertani óra és 3 órával számolt iskolai gyakorlat.
2. 40 kredit. Azoknak, akik BTK-s szaktanár testnevelő tanár diplomát kívánnak szerezni, akár 130, akár 50 kreditben tanulták a testnevelést, valamint azoknak a hallgatóknak, akik második szakja nem tanári szak. Testgyakorlati módszertant 15, szakelméletet 14, szakmódszertant 8+3 órában tanulnak.
 3. 30 kredit. A testnevelést 130 kreditben tanulták és a második szakjuk valamely TTK-s szak. Az óraszámok arányai némileg módosulnak, 12 testgyakorlati, 7 szakmai elméleti és 8+3 szakmódszertani órán vesznek részt a hallgatók.

Mint látszik, a szakmódszertan mindegyik formában ugyanolyan óraszám-ban, és tartalommal szerepel. A különböző formákban a hallgatók ugyan azokat a tárgyakat tanulhatják, de az alacsonyabb kreditszámnál több a választásra felkínált tárgyak köre. Mindegyik programban kötelező órák a testgyakorlati módszertani órák, így a közoktatás testnevelés tanterveiben szereplő testgyakorlatok, sportágak ismeretanyaga nagy jelentőséggel bír a tanárképzésben is (**6. táblázat/Table 6**).

Összesítve a BSc – MA képzések programjait, az alábbi megállapításokat tehetjük. Az elemzésben a tanári mesterség 40 kreditnyi modulját és a 30 kredit értékű féléves iskolai gyakorlatot külön-külön nem értékeljük, mert ez mindegyik formában ugyanaz (**7. táblázat/Table 7**).

A többciklusú képzés bevezetésének okai

1. A bolognai folyamatban résztvevő országok egységesíteni próbálták, összehasonlíthatóvá kívánták tenni az európai felsőoktatást.
2. Többciklusú képzéssel a felsőoktatásban eltöltött időt szakaszolták, bizonyos képzettségi szint után már piacképes tudással kiléphettek a tanulásból, vagy folytathatták azt.
3. Kreditrendszer és kreditátviteli (beszámítási) rendszer alapján, a diplomák elismertetésének megkönnyítése.

A felsőoktatás átalakításán dolgozó politikusok Bolognában, Prágában, Berlinbe, Bergenben tartott üléseiken fokról fokra finomították, tökéletesítették elképzelésüket.

A bolognai rendszerű képzés megvalósulása a testnevelő tanárképzésben

1. Egységesítés. A kimeneti szabályozással egységessé vált a felvételi, a kétciklusú képzés, a képzési tartalom, a végzettség. Testnevelő tanárképzéshez a fő bemenetet a testnevelő-edző alapszak jelenti. A felvételi a testnevelés érettségi alapján történik. Az érettségi alkalmas a jelentkezők képzettségének megállapítására, de reális rangsorok felállítását csak az emeltszintű érettségi jelenlegi rendszere biztosítaná. Részletkérdésnek tűnik az előbbi problémához képest, de nehezen magyarázható, hogy a szakra úszástudás nélkül is be lehet jutni. A

tanári mesterszakra jutást központi intézkedések szabályozzák, így ezek is egységesek a különböző intézményekben. A más intézményben történő továbbtanulás megfelelő mobilizációs lehetőség hallgatóinknak.

Mind a testnevelő-edző, mind a tanári mesterképzésben végzők azonos diplomát kapnak minden képző intézményben.

2. Kreditrendszer. Az intézmények kialakították a kreditrendszerüket, rengetek munkával elkészítették a kreditátvitel – beszámítás alapját képző tantárgyleírásokat. A különböző intézetek által készített tanegység listák alapvetően megfeleltethetők egymásnak. A kreditrendszer alapvető célját elérte, biztosítja az egyéni ütemben való tanulmányi előmenetelt, a szak és intézményváltás egyszerűsödött, jól szabályozottá vált. A kényszerrendezéssel biztosítható, hogy egy-egy területen a tantárgyak csak megfelelő sorrendben legyenek teljesíthetők. A „nincs többé félévisméltés” lehetősége nem várt tendenciát erősített. A hallgatók nem szembesülnek a nem teljesítés súlyával, általánossá vált a „felveszem újra” szemlélet. A hallgatók, mondhatni többségének, kevés lett a képzésre tantervileg szánt idő. A 10. és 11. táblázatban jól látszik az egy-egy évben diplomát szerzők alacsony száma. A hallgatók önállóan állítják össze órarendjüket, ezáltal a klasszikus tankörök, tanulmányi csoportok megszűntek, a hallgatói közösségi élet háttérbe szorult. A közös tevékenységek, a gyakorlatorientált, sportági órákon biztosított együttműködés, gondolkodás, az egymásért küzdés lényegesen alacsonyabb szintre került, mint a korábbi képzési rendszerekben.
3. A kétciklusú tanárképzésben az alapelképzés a kétszakos, egységesen egyetemi szintű képzés általánossá tétele volt. További alapelv volt a tanárság, mint mesterség szerepének megerősítése a képzésben. Pl.: tanárképzési kar létrehozása, féléves tanítási gyakorlat. Az egyetemi szintű tanárképzés megvalósult, mivel más szinten nincs tanárképzés. Mindenki, akinek akkreditálták a tanári mesterszakját, intézmény típusától függetlenül, egyetemi tanári diplomát ad ki. A rendszer fő hiányossága a második szak színvonala és használhatósága a közoktatásban. A kétszakos tanárképzés klasszikusan két közismereti szakot jelentett, azonos képzési struktúrával, óraszámval. A bolognai rendszerben a második szakként felvett közismereti szak képzésére lényegesen kevesebb idő, kreditmennyiség jut. A főszak (két közismereti szakpár esetén) 130+50 kreditű, a második szak 50+50 vagy 40 kreditű. Ha szaktárgyi ismeretekre fordított időt számítjuk, akkor rendre 98+37kredit és 50+37 vagy 27 kredit a szakmai képzésre szánt idő. A legmagasabb és a legalacsonyabb szakmai kreditszámok 145 és 77, ez alig valamivel több, mint a főszak óraszámának fele. Nehezen képzelhető el, hogy egyenértékű a két szak ismerete kikerülő tanárainknál. Az iskola nem mondhatja diákjainak,

- hogyan bizonyos tárgy(ak)ból kevesebbet fognak tudni, mert a tanároknak nem főszakjuk volt az adott tárgy.
4. A bolognai rendszerben megerősödött a tanári mesterségre való felkészítés. Már az alapképzésben megismerkedik a pedagógia és pszichológia alapjaival, 10 kredit erejéig. Majd a mesterképzésben, a tanári modulban 32 kredit tanórai, 3 kredit pedagógia és pszichológia gyakorlat, 5 kredit tanári képesítő vizsga, 30 kredit tanítási gyakorlat szerepel a képzési tervben. A szakmai képzés programjában szerepel a szakmódszertan 11 kredittel, 8 kredit tanóra, 3 kredit iskolai gyakorlat, szakonként. Így mindösszesen $10+40+30+11+11=102$ kredit jut a tanári mesterség képzésére.

Összegzés, tapasztalatok

A különböző képzések összehasonlításából azt a következtetést tudjuk levonni, hogy az osztott képzésben testnevelő tanári diplomát szerzők, a főszakjukon magasabb óraszámokban tanulnak. A több óra a tanári mesterségre való felkészítés magasabb óraszámából ered. A szakmai képzésben a képzés óraszámainak növekedése abban az esetben figyelhető meg, ha a tanárjelölt második szakja nem közismereti tanárszak. Tovább csökken a szakmai képzés aránya, ha mesterképzésben oktatott testgyakorlati órák szakmódszertani részét is a tanárképzéshez számítjuk. A testgyakorlatok képzésében a tartalom csökkent a főiskolai képzéshez képest. Leggazdagabb mozgásrepertoárt a 2003-as programunk biztosította. Külön előnye volt, hogy a testgyakorlati órákon nem csak mozgástanítás, hanem a sportági szakmódszertant is „integráltan” tanulták hallgatóink **(8. táblázat/Table 8)**.

A korábbi évekhez képest az elméleti képzés arányának és óraszámának növekedése is megfigyelhető. A korábbi 60/40-es arányhoz képest a BSc – Ma képzésben 64/57 a két tantárgycsoport aránya. Véleményünk szerint, a gyakorlat-centrikus testnevelő tanárképzésnek jobban megfelel korábbi változat **(9. táblázat/Table 9)**.

Az Eszterházy Károly Főiskolán, a főiskolai szintű testnevelő tanárképzésből folyamatos volt az átmenet a kétciklusú egyetemi szintű testnevelő tanárképzésre. Az akkreditáció sikeresen és határidőre lezajlott, 2006/2007-es tanévtől testnevelő-edző BSC szak, 2009/2010-es tanévtől a mesterképzés is elindult. A felvételi statisztikák azt mutatják, hogy a képzési rendszertől függetlenül van igény a sport tudományterületen a tanárképzési szakokra. Az alapszakunkra minden évben megfelelő számban jelentkeznek, sajnos a felvételizők szimpátiája nem mindig jelenik meg a felvettek számában. (felvi.hu statisztikái)

A kreditrendszer kötelező alkalmazása egységesen a magyar felsőoktatásban a bolognai rendszer bevezetéséhez kapcsolódik. Egerben a kreditrendszer egy korai változatát a 90-es évek közepétől már alkalmaztuk, a jelenleg is használt kreditrendszert pedig a 2001-es tantervmódosítással együtt vezettük be. A kreditrendszer nyújtotta szabadságot hallgatóink nem a jó értelemben vett egyéni tanulmányi előremenetel érdekében használták fel. Mint a statisztikákból is lát-

szik, egyre kevesebben végeznek a tantervileg ajánlott időben, sokan csúsznak egy-két évet a végzéssel. Tanulmányunkban a záróvizsga meglétét tekintettük a végzés idejének, ez még nem jelenti a diploma megszerzését főleg a nyelvvizsga hiánya miatt **(10., 11., 12. táblázat/Table 10., 11., 12).**

Az osztott képzés folyamatában, testnevelő – edző alapszakot követően mesterképzésben 6-an szereztek tanári diplomát. A 6 főből 3-an voltak egri hallgatók a Bsc-ben, 3-an Nyíregyházáról jöttek. Tudomásunk szerint más intézményben és levelező tagozaton sem végzett mesterképzésen több volt egri hallgató. A számok azt mutatják, hogy a 2006-ban testnevelő edző szakon kezdett 40 hallgatóból alapszakon végezett 14 fő, közülük 3-an folytatták tanulmányaikat tanári mesterszakon, ők végeztek is. Úgy gondoljuk, nem hatékony így a testnevelő tanárképzés, valamint nem leszünk képesek biztosítani a megfelelő mennyiségű és minőségű testnevelő tanárt biztosítani a közoktatásnak.

Tanulmányunk elkészítésében motivációt jelentett számunkra, hogy végzett az első nappali tagozatos mestertanári csoportunk, és hogy újból változás előtt áll a tanárképzés. A felsőoktatási törvény alapján, a készülő KKK ismeretében bízunk abban, hogy javulni fog a tanárképzés minősége. Felkészültebb és a közoktatásnak jobban megfelelő tanárok fogják elhagyni intézményünket.

Irodalomjegyzék

Könyv/Folyóirat

1. Földes Éva, Kun László, Kutassi László (1989): A magyar testnevelés és sport története, Budapest, Sport 1989.
2. Kálmánchey Zoltán (1978): Az általános iskolai testnevelő tanárképzés 30 éves története, Testnevelési tudományos ülészak Pécs, 1978. OTSH 1981, Sportpropaganda.
3. Nagy József (1973): A főiskola megalakulása és a debreceni év, Az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola Füzetei, Eger 1973. Az általános iskolai tanárképzés 25 éve az egri tanárképző főiskolán (3–38)
4. Pukánszky Béla, Németh András: Neveléstörténet, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996, ISBN 963 18 7512 1
5. Szabó Péter: Villanófényben a „Bologna előtti” hazai felsőoktatás, Neveléstörténet 2004. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM Kodolányi János Főiskola
6. Hamar Pál, Derzsy Béla (2002): Testnevelő tanári vélemények aktuális tantervelméleti kérdésekről, Magyar Pedagógia 102. évf. 2. szám 145–157. (2002)

Internet:

1. A szegedi testnevelő tanárképzés története
http://www.jgypk.u-szeged.hu/tanszek/tesi/intezet_tortenet.htm
2. A TF története 1925- 2000,
http://dataweb-systems.hu/usnhu/index.php?Itemid=198&id=245&option=com_content&task=view
3. Balatonfüredi pedagógus konferencia 1956. (Rövidített jegyzőkönyv) Orosz Gábor, Debrecen 2006. <http://mek.oszk.hu/04200/04283/>

4. Ladányi Andor (2003): A NAT és a tanárképzés Új Pedagógiai Szemle 2003/01
<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=2003-01-ta-Ladanyi-NAT>

Törvények, rendeletek:

1. 283/2012.(IX.4.) Korm. rendelet a tanárképzés rendszeréről...
2. 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
3. 2011.évi CCIV. törvény a felsőoktatásról
4. 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
5. 1993.évi LXXX. törvény a felsőoktatásról
6. 1985.évi I. törvény az oktatásról
7. 1950.évi 21. sz. tvr.: A pedagógiai főiskola szerepe, az általános iskolák felső tagozatára, szaktanárképzés.
8. Oktatásügyi Minisztérium 8550-46/1954. IX. sz. rendelet
9. MM 29.710/1959. III. sz. utasítás
10. 1961. évi III. törvény
11. 1962. évi 22. sz. tvr tanárképző főiskolák jogállása
12. 1966. Pedagógusképző osztály alakul a minisztériumban.
13. 201/1976. (M.K.6.) OM-OTSH számú együttes utasítás az edzőképzésről
14. 125/1970/M.K.12.M.M. sz. Utasítás a tanterv módosításáról
15. Minisztertanács 14. számú, 1974. IX.18-i Tvr.-ben létrehozta Szombathelyen a tanárképző főiskolát, amely korábban a pécsi főiskola kihelyezett tagozata volt.
16. 1974. november 8. MM miniszterhelyettesi értekezlet, a csepeli kihelyezett tagozat létrehozása. 1975/76-os tanévtől működött, egri fennhatósággal.
17. 88-0183/1953.III.19. rendelet
18. M.T.1017/1955. sz. rendelet. Budapesti főiskola megszüntetése
19. 8550-23/1950. sz. miniszteri rendelet
20. 111/1997-es kormányrendeletben
21. OM. 78/1956.O.K.17- levelező képzés
22. 48/1959.sz.(M.K.17.) MM utasítás – levelező képzés
23. 30.758/1962.VI.sz.MM rendelet, levelező módosítás
24. 50.251/1964.VI. sz. MM rendelet- több levelező szakpár
25. 174/1969.(M.K.19.) sz. MM rendelet. 4 éve kétszakos képzés levelezőn.

Mellékletek

1. táblázat/Table 1: *A testnevelő tanárképzés óra és vizsgaterve 1976-tól/ The physical educations teacher training clock and his exam plan from 1976*

Tantárgy / Félév	Ősz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Testnevelés elmélet	5		1gy	2ai	2sz				
Tn. tanítás	6					3gy	3gy		
Sp.szervezés	2							1ai	1k
Anatómia, élettan	5	2k	2ai	1sz					
Sporttorna	11	2gy	1gy	1k	1gy	1gy	2sz	2gy	1ai
Atlétika	12	1gy	2k	2gy	1gy	1gy	2gy	2sz	1ai
Modern gimn/foci*	3	2gy	1k						
Testnevelési játékok	2				2ai				
-Kézilabda	3	2ai	2gy						
-Kosárlabda	3			1gy	2k				
-Röplabda	3							2ai	1k
Úszás	5		2gy	1gy	1ai	1k			
Választható**	2				2ai	4ai	4ai	2ai	
Összes óra	50	9	11	8	9	10	11	9	4

Megjegyzés: *Lányoknak modern gimnasztika, a kollokvium a sporttornával összevonva.

*Fiúknak Labdarúgás

**Biomechanika, Úszás, Sporttorna, Atlétika, Gyógytestnevelés, Sportjáték tantárgyakból egyet kellett teljesíteni

A tanítási gyakorlatok nem a testnevelés óratervében szerepelnek.

A III. félév után 6 nap sítábor, a IV. félév után 6 nap vízitábor.

2. táblázat/Table 2: A testnevelő tanárképzés óra és vizsgaterve 1984-től/ The sporting teacher training clock and his exam plan from 1984

Tantárgy / Félév	Ősz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Tn. történet	1	1k							
Tn elmélet	4	1ai	1gy	2sz					
Edzéselmélet	1				1gy				
Sportszervezés	1								1gy
Anatómia, élettan	4	2k	2sz						
Biomechanika	1							1k	
Sportrekreáció	2							2k	
Ált. sportág ismeret	3								3k
Tud.kut	2					1gy	1gy		
Gimnasztika	3				1gy	2k			
Mozgásos játékok	3	2gy	1k						
Kézilabda	4	2gy	2k						
Kosárlabda	4			2gy	2k				
Labdarúgás	3		1gy	2k					
Röplabda	3		1gy	2k					
Atlétika	7	1gy	1gy	1gy	1gy	1gy	2zv		
Sporttorna	7		1gy	1gy	1gy	2gy	2zv		
Úszás	5				1gy	2gy	2k		
Rsg	1						1gy		
Gyógytestnevelés	2							1gy	1k
Köt.vál.koll	12							3x2	3x2
Tn.tanítása	5				3gy	2k			
Tanítási gyakorlat	5						3ai	2gy	
Természetjárás			1hét						
Téli sportok				1hét					
Vízitáborozás					1hét				
Összesen	83	9	10	10	10	10	11	12	11

Megjegyzés: Szakmai gyakorlat: túrisztika 5 nap; Sítábor 7 nap; Vízitábor 6 nap.

3. táblázat/Table 3: Négyéves, két szakos testnevelő tanárképzés tanterve 1991-től / Four-year, the lesson plan of two academic specialisation trainings from 1991

Tantárgy / Félév	Ősz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Testkult. történet	1	1							
Tn elmélet	5	1	2	2					
Anatómia	2	2							
Élettan	2		2						
Sportélettan	2			2					
Biokémia	1	1							
Mozgásos játékok	3	1	2						
Kézilabdázás	4	2	2						
Gimnasztika	4		2	2					
Atlétika	6	1	1	1	1	1	1		
Sporttorna	6	1	1	1	1	1	1		
Úszás	6			2	2	2			
Bev.tud.kut	2				1	1			
Szakdolgozat elők.	1						1		
Sportpedagógia	2						2		
Sportpszichológia	2					2			
Általános sp.ág.ism.	4							2	2
Edzéselmélet	1				1				
Biomechanika	1					1			
Sportrekreáció	2						2		
Labdarúgás	4					2	2		
Kosárlabdázás	4			2	2				
Röplabdázás	4		2	2					
Gyógytestnevelés	2							1	1
Köt. váll. koll.	8							4	4
Sportegészségtan	2				2				
Sportszociológia	2				2				
Sportmenedzser	1						1		
Tenisz	4						2	2	
RG	2								1
Tánc	2							2	
Küzdősport	2					2			
Tn.módszertan	5					3	2		
Tanítási gyak.	5							3	2
Sportszakmai gyak	15	3	3	3	3	3	3		
Túra/Sí//Vízitábor	3h		1h	1h	1h				
Évfolyamdolgoz.	2						2		
Összes (kontaktóra)	104	10	14	14	12	12	12	14	10

4 táblázat/Table 4: Testnevelés szak tanterve 2003-tól/ The PE academic specialisation trainings form from 2003

Tantárgy / Félév	Ősz	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII				
Sporttörténet	1	1								Kötelező tanegységek			
Tn elmélet	5	1	2	2									
Edzéselmélet	1				1								
Anatómia	2	2											
Élettan	2		2										
Sportélettan	2			2									
Biokémia	1	1											
Biomechanika	2					2							
Gyógytestnevelés	2							1	1				
Atlétika	5	1	1	1	2								
Sporttorna	5	1	1	1	2								
Úszás	4	2	2										
Gimnasztika	4	2	2										
Mozgásos játékok	3	1	2										
Kézilabdázás	2					2	2						
Labdarúgás	4			2	2								
Kosárlabdázás	4		2	2									
Röplabdázás	4					2	2						
Sportjáték elmélet	1						1						
Sportpedagógia	2					2							
Sportpszichológia	2						2						
Sportrekreáció	2						2						
Szakdolgozat elők	1							1					
ZV előkészítő	1								1				
Tudományos kutatás	2							2					
Testkultúra elmélet					3sz								
Egyéni sportágak						3sz							
Sportjátékok							3sz						
Összesen	66	12	14	10	10	11	12	4	2	66+9			
Kézilabda	2							2		Kötelezően választható			
Kosárlabda	2						2						
Röplabda	2	Ebből megszerzendő legalább 6 kredit				2							
Labdarúgás	2											2	
Tenisz	2											2	
Fallabda	2										2		
Atlétika-futások	2										2		
Atlétika-ugrások	2	Ebből megszerzendő legalább 4 kredit					2						
Atlétika-ugrások	2											2	
Női torna férfiaknak	2										2		
Férfi torna nőknek	2										2		
Bemutató torna	2					Ebből megszerzendő legalább 4 kredit						2	
Minitrampolin	2											2	
Torna segítségadás	2												2
Úszodai sportok	2	Ebből megszerzendő legalább 2 kredit							2				
Úszás higiéné	2											2	
Úszósuli	2											2	
Sportegészségtan	2						2						
Sportmenedzsment	2					2							
Sportszociológia	2	Ebből megszerzendő legalább 6 kredit					2						
Ált. sportágismeret	2										2		
Olimpiai nevelés	2											2	
Ovodástorna	2											2	

5. táblázat/Table 5: A testnevelő – edző alapszak képzési programja/ Program of the PE – trainer basics academic specialisation

Testnevelő – edző					
180/130* kredit					
	A tanegység neve	Köv.	Heti tanóra	Kredit	
Értelmiség ismeretek modul	Filozófiatörténet *	K	2	2	E
	Általános etika *	K	2	2	E
	Általános esztétika	K	2	2	E
	Bevezetés a szociológiába ea. *	K	2	3	E
	Európai uniós ismeretek	K	2	3	E
Alapozó ismeretek modul	Anatómia I.II.*	Gy	2+2	4	ET
	Élettan I.II. *	Gy	2+2	4	ET
	Balesetvédelem, elsősegély *	Gy	2	2	ET
	Jogi alapismeretek *	K	2	3	E
	Közgazdasági alapismeretek	K	2	2	E
	Infotechnológia I.II,	Gy	2+2	4	E
	A kommunikáció elmélete és gyakorlata *	Gy	2	3	E
	Oktatás- és kommunikációtechnológia *	Gy	2	2	E
Általános és differenciált szakmai és szakterületi ismeretek	Bevezetés a tudományos kutatásba *	Gy	2	2	ET
	Biokémia I. *	K	2	2	ET
	Humánbiológia ea. *	K	2	2	ET
	Egészségtan *	K	2	2	E
	Iskola és érték	K	2	3	E
	Tanítás és megismerés	K	2	4	E
	Vezetéslélektan	K	2	3	E
	Testnevelés- és sporttörténet *	Gy	2	2	ET
	Testnevelés-elmélet *	K	2	2	ET
	Edzésméлет	Gy	2	2	ET
	Mozgásfejlődés *	K	2	2	ET
	Mozgástanulás és –szabályozás	K	2	2	ET
	Biomechanika *	Gy	2	2	ET
	Sportpedagógia *	K	2	2	ET
	Sportpszichológia *	K	2	2	ET
	Sportszociológia	K	2	2	ET
	Sportmenedzsment *	K	2	2	ET
	Gimnasztika I. II.*	Gy	2+2	4	GY
	Mozgásos játékok I.II. *	Gy	2+2	4	GY
	Zenés-táncos mozgásformák	Gy	2	2	GY
	Kondicionális képességek fejlesztése	Gy	2	2	GY
	Tábor- és túravezetési ismeretek	Gy	2	2	ET
	Kézilabda I. II. *	Gy	2+2	4	GY
	Kosárlabda I. II. *	Gy	2+2	4	GY
	Labdarúgás I. II.*	Gy	2+2	4	GY
	Röplabda I. II. *	Gy	2+2	4	GY
	Tenisz I. II.	Gy	2+2	4	GY
	Atlétika I. II. III. *	Gy	2+2+2	6	GY
	Torna I. II. III. *	Gy	2+2+2	6	GY
	Úszás és vízisportok I. II. *	Gy	2	2	GY
	Küzdősportok	Gy	2	2	GY
	Iskolai egészségtan	Gy	2	2	E
	Gyógytestnevelés *	Gy	2	2	ET
	Testnevelés-elmélet és módszertan *	K	2	2	EM
	Oktatási rendszerek, gazdaság és társadalom	K	2	4	E
	Rekreáció	K	2	2	ET

	A tanegység neve	Köv.	Heti tanóra	Kredit	
	Sportjáték-elmélet	K	1	1	ET
	Sportszakmai gyakorlat I. *	Gy	0	1	GYE
	Sportszakmai gyakorlat II. *	Gy	0	1	GYE
	Sportszakmai gyakorlat III. *	Gy	0	1	GYE
	Sportszakmai gyakorlat IV. *	Gy	0	1	GYE
	Turisztika tábor *	Gy	0	2	GY
	Sítábor *	Gy	0	2	GY
	Vízitábor *	Gy	0	2	GY
	Iskolalátogatás *	ai	0	0	GYM
Kötelezően vá- lasztható tárgyak 10/6* kredit választása kötele- ző	Beszédművelés – nyelvi norma	Gy	2	2	E
	Európai Unió és a sport	Gy	2	2	ET
	Óvodástorna	Gy	2	2	GY
	Általános sportágismeret	Gy	2	2	ET
	Olimpiai nevelés	Gy	2	2	ET
	Rekreáció	K	2	2	ET
	Sportélettan	K	2	2	ET
	Sportegészségtan	K	2	2	ET
	Fallabda	Gy	2	2	GY
A tanári felkészí- tést megalapozó tárgyak	Pszichológiai elméleti alapok *	K	2	2	E
	A nevelés társadalmi alapjai ea. *	K	2	2	E
	A nevelés társadalmi alapjai gy. *	Gy	2	2	E
	Gondolkodók a nevelésről *	K	2	2	E
	A pedagógusszemélyiség fejlesztése *	Gy	2	2	E
	Szakdolgozat *			10	ET
	Összes		153	183	
	Minor szak felvétele esetén *-os tárgyak		108	120	

E=elmélet; ET=testnevelés elmélet; EM=elmélet módszertan; GY=gyakorlat;
GYE=edzés; GYM=gyakorlat módszertan

Testnevelő-edző
(50 kredit)

A tanegység		Köv.	Heti tanóra	Kredit	Ajánlott félév
Minor szak	neve				
Kötelező tárgyak	Anatómia I.	Gy	2	2	ET
	Élettan I.	Gy	2	2	ET
	Bevezetés a tudományos kutatásba	Gy	2	2	ET
	Testnevelés- és sporttörténet	Gy	2	2	ET
	Testnevelés-elmélet	K	2	2	ET
	Mozgásfejlődés	K	2	2	ET
	Zenés-táncos mozgásformák	Gy	2	2	GY
	Atlétika I.	Gy	2	2	GY
	Torna I.	Gy	2	2	GY
	Úszás és vízisportok I.	Gy	2	2	GY
	Kézilabda I.	Gy	2	2	GY
	Kosárlabda I.	Gy	2	2	GY
	Labdarúgás I.	Gy	2	2	GY
	Röplabda I.	Gy	2	2	GY
	Gimnasztika I.	Gy	2	2	GY
	Gimnasztika II.	K	2	2	GY
	Mozgásos játékok I.	Gy	2	2	GY
	Mozgásos játékok II.	K	2	2	GY
	Sportpedagógia	K	2	2	ET
	Sportpszichológia	K	2	2	ET
	Sportmenedzsment	K	2	2	ET
	Testnevelés-elmélet és módszertan	K	2	2	EM
	Turisztika tábor	Gy	0	2	GY
	Sítábor	Gy	0	2	GY
	Vízitábor	Gy	0	2	GY

6. táblázat/*Table 6: A testnevelő tanári mesterképzés tanterve/ The lesson plan of the PE teacher training masters academic specialisation*

Szak megnevezése:		tanári szak 4+1 félév, 50 kredit			
Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése:		Okleveles testnevelőtanár			
Tagozat:		Nappali			
A tanegység	neve	Köv.	Heti tanóra	Kredit	Típus
Szakmai kötelező tárgyak	Gimnasztika gyakorlatvezetés				
	Az atlétika gyak. és módsz. 1.	Gy	2	2	K
	Az atlétika gyak. és módsz. 2.	K	2	2	K
	A torna gyak. és módsz. 1.	Gy	2	2	K
	A torna gyak. és módsz. 2.	K	2	2	K
	Az úszás gyak. és módsz. 1.	Gy	2	2	K
	Az úszás gyak. és módsz. 2.	K	2	2	K
	Kézilabda 1.	Gy	2	2	K
	Kosárlabda 1.	Gy	2	2	K
	Labdarúgás 1.	Gy	2	2	K
	Röplabda 1.	Gy	2	2	K
	Aerobic	Gy	2	2	K
	Gyógytestnevelés	Gy	1	1	K
	A rekreáció gyakorlata és módszertana	K	2	2	K
	Kutatásmódszertani gyakorlat	Gy	2	4	K
	Kutatás-módszertan	Gy	2	2	K
	Sporttudományi kutatás	K	2	2	K
Erettségi vizsgakövetelmények	Gy	1	1	K	
Edzéselmélet	K	2	2	K	
Módszertani tárgyak	A testnevelés tanítása 1.				
	A testnevelés tanítása 2.	Gy	2	2	K
	Tervezés a testnevelésben	Gy	2	2	K
	Sajátos helyzetűek testnevelése	Gy	2	2	K
	Zárószigorlat	Sz	0	0	K
	Iskolai gyakorlat 1.	Gy	3	1	K
	Iskolai gyakorlat 2.	K	2	2	K
	Sportszakmai gyakorlat 1.	ai	0	0	K
	Sportszakmai gyakorlat 2.	ai	0	0	K
Sportszakmai gyakorlat 3.	ai	0	0	K	
Választható tárgyak	Küzdősportok	Gy	2	2	KV
	Prevenció az iskolában	Gy	1	1	KV
	Sportesemények szervezése	Gy	2	2	KV
	Anatómia	K	2	2	KV
	Élettan	K	2	2	KV

7. táblázat/Table 7: A tanári mesterképzés programja/ Program of the teacher master training

Tantárgycsoport	Kreditszám
Az alapozó tárgyak összes kredit	10
Szakmai törzstárgyak összes kredit	14
Differenciált szakmai ismeretek összes kredit	6
Pedagógiai – pszichológiai választható tárgyak	2
Gyakorlati képzés a ped.-pszicho. tanulmányok keretében	3
Összefüggő egyéni gyakorlat	30
Szagdolgozat /portfólió/	5
Összes kredit	40+30

8. táblázat/table 8: Képzési óraszámok 1976–2006/Numbers of hours between 1976 and 2006

Óratípus/program	1976	1984	1991	2003	Bsc 180	Bsc 130	Bsc 50	MA		
								50	40	30
Összes óra	62	134	136	135	155	120	50	81	71	62
Testkultúrális	56	79	100	96	115	88	50	37	27	19
Módszertan	6	5	2	8	-	-	-	8	8	8
Általános órák		35*	12	8	30	22	-	4	4	-
Tanári képzés		15	22	23	10	10	-	32	32	32
Pedagógiai gyakorlat		8	6	3	-	-	-	3	3	3
Tanítási gyakorlat	2+2 óra+ 2 hét	3+2 óra+ 2 hét	3+2 óra+ 2 hét	2+2+2 óra+ 2 hét	-	-	-	2+3 óra	2+3 óra	2+3 óra
Összefüggő tanítási gyakorlat	1 hó	1hó	1hó	1hó	-	-	-	fél év	fél év	fél év

*Idegen nyelvi és marxista tárgyak miatt ilyen magas.

9. táblázat/Table 9: Testgyakorlati és elméleti képzés óraszámainak változása a testkulturális képzés óraszámában/ Change of the bodywork and theoretical number of hours in the PE teacher training number of hours

Óratípus/program	1976	1984	1991	2003	Bsc 180	Bsc 130	Bsc 50	MA		
								50	40	30
Testgyakorlat óra	42	60	65	63	58	48	30	27	16	12
<i>Sportágak száma</i>	<i>9</i>	<i>19</i>	<i>18</i>	<i>30*</i>	<i>19</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>8</i>
Elméleti óra össz.	20	24	40	51	53	38	20	22	19	15
orvosi tárgyak	7	5	10	14	24	22	4	5	1	1
testneveléselm.	11	15	16	21	19	10	10	13	16	12
sport elmélet	2	4	14	16	10	6	6	4	2	2
Összes óra	62	84	105	108	117	86	50	49	35	27

*Választható tárgyakkal.

Az MA és BSc sportágak száma nem adható össze, már tanult sportágak szerepelnek az MA képzésben.

10. táblázat/Table 10: A főiskola szintű testnevelő tanárképzés felvételi és záróvizsga létszámadatai.

Testnevelő tanár 4 éves két szakos

Kezdsésvége	Végzés éve	Felvettek száma	Végzettek száma	Nem végzettek száma	Végzettek %
1985	1989	58	52	6	89,66
1986	1990	70	59	11	84,29
1987	1991	71	58	13	81,69
1988	1992	74	58	16	78,38
1989	1993	50	47	3	94,00
1990	1994	64	54	10	84,38
2002	2006	35	na	na	
2003	2007	39	14	25	35,90
2004	2008	46	23	23	50,00
2005	2009	42	20	22	47,62

11. táblázat/Table 11: A testnevelő – edző alapszak felvételi és záróvizsga adatai

Kezdsésvége	Végzés éve	Felvettek száma	Végzettek száma	Nem végzettek száma	Végzettek %
2006	2009	40	14	26	35,00
2007	2010	60	8	52	13,33
2008	2011	66	12	54	18,18
2009	2012	50	4	46	8,00

12. táblázat/Table 12

Képzés	Felvételi éve	Felvettek száma	Végzettek rendes tanulmányi rendben	Végzettek rendes tanulmányi rend után			Összesen végzett	Összesen végzett %	A vizsgált időszakban nem végzett	Rendes időben végzett %
				1 évvel	2 évvel	3 évvel				
Testnevelő tanárképzés	2003	39	14	12	4	n.a.	30	76,9	9	35,9
	2004	46	23	12	5	n.a.	40	86,9	6	50
	2005	42	20	15	6	n.a.	41	97,6	1	47,6
Testnevelő – edző alapszak	2006	40	14	9	2	1	26	65,0	14	35,0
	2007	60	8	13	3	-	24	40,0	36	13,3
	2008	66	12	13	-	-	25	37,8	41	18,2
	2009	50	4	-	-	-	4	8,0	46	8,0